EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.12.2011
KOM(2011) 849 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Innovationsunionen 2011 - hur ligger vi till?

1. DEN NÖDVÄNDIGA INNOVATIONEN

Innovationsunionen[1], som är ett flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin, är en integrerad innovationsstrategi som baseras på 34 särskilda åtaganden. Den bygger på ett brett innovationsbegrepp som omfattar såväl den privata som den offentliga och den tredje[2] sektorn och ska leda till att innovativa idéer överförs till nya varor och tjänster som skapar tillväxt och sysselsättning.

Under innovationsunionens första år har den ekonomiska och finansiella krisen gått in i ett nytt skede. Återhämtningen är i fara och allmänhetens förtroende för de olika sektorerna i ekonomin har minskat. Det finns ett enormt tryck på att minska investeringarna i framtidens källor till ekonomisk tillväxt.

Samtidigt går förskjutningen av ekonomisk makt från väst till öst allt snabbare. I både resultattavlan för innovationsunionen och rapporten om innovationsunionens konkurrenskraft[3] framhålls att EU:s forsknings- och innovationsresultat har försämrats på senare år, vilket har ökat den redan stora innovationsklyftan gentemot USA och Japan. Dessutom har Kina, Indien och Brasilien snabbt börjat hämta in EU:s försprång genom att förbättra sina resultat 7 procent, 3 procent och 1 procent snabbare än EU år för år de senaste fem åren.

I den här rapporten hävdar vi och visar följande:

– Innovation är det bästa sättet att få den europeiska ekonomin på rätt spår igen och hantera de samhällsmässiga utmaningarna i den globala ekonomin. Att uppnå målen för innovationsunionen, vår nödvändiga innovation, har blivit ännu viktigare och angelägnare än förra året.

– Innovationsunionen fick en imponerande start med ett starkt stöd från Europaparlamentet[4], Europeiska rådet[5] och rådet (konkurrenskraft)[6].

– Rent generellt har man kommit en bra bit på väg med de 34 åtagandena för innovationsunionen. Omfattande diskussioner har förts med intressenterna och dessa har fått ligga till grund för lagstiftningsförslag som har lagts fram enligt plan och pilotverksamheter har inletts och testats[7].

---

1 *Flaggskeppsinitiativ i Europa 2020-strategin Innovationsunionen*, SEK(2010) 1161.

2 Med den tredje sektorn avses en rad olika organisationer som befinner sig mellan marknaden och staten.

3 Resultattavlan för innovationsunionen 2010, www.proinno-europe.eu och rapporten om innovationsunionens konkurrenskraft 2011 http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm?section=competitiveness-report&year=2011. Dessutom visade en analys av medlemsstaternas konkurrenskraft att många av dem borde intensifiera sina innovationsinsatser: SEK(2011) 1187.

4 Europaparlamentets resolution 2010/2245 INI av den 27 april 2011.

5 Slutsatser av den 4 februari 2011.

6 Rådets slutsatser av den 26 november 2010.

7 T.ex. offentliga samråd om EU:s finansiering av forskning och innovation i framtiden, om det europeiska forskningsområdet och om modernisering av politiken för offentlig upphandling.

– Kommissionen föreslår ökade investeringar i forskning, innovation och utbildning för att stödja EU:s agenda för att främja tillväxten. Förslaget Horisont 2020 omfattar flera av innovationsunionens åtaganden.

– Det har generellt sett gått bra att skapa bättre förutsättningar för att bereda vägen från idé till marknad. Framför allt har kommissionen redan lagt fram lagstiftningsförslag för att införa ett enhetligt patentskydd och modernisera fastställandet av standarder.

– Kommissionen har fått ett tydligt uppdrag att föreslå åtgärder för att fullborda det europeiska forskningsområdet 2014. Det har hållits ett offentligt samråd inför arbetet med att ta fram ett förslag till ram för det europeiska området för forskningsverksamhet till mitten av 2012 i syfte att skapa ett högeffektivt och integrerat forskningssystem i Europa.

– Utmaningen inför nästa fas i genomförandet blir därför att få alla aktörer att gemensamt ta ansvar för att genomföra innovationsunionen, anta kommissionens förslag och omsätta kraftfulla politiska åtaganden i handling på både nationell nivå och EU-nivå.

Den här rapporten fokuserar på de viktigaste politiska åtgärderna 2011. En kort lägesöversikt för samtliga 34 åtaganden för innovationsunionen finns i bilagan. Mer detaljerad information finns i innovationsunionens informations- och underrättelsesystem (*Innovation Union Information and Intelligence System*, I3S) på http://i3s.ec.europa.eu/home.html .

Innovationsunionen jämförs med de andra flaggskeppsinitiativen inom ramen för Europa 2020-strategin för att skapa smart och hållbar tillväxt för alla samt med den inremarknadsakt som antogs i april 2011[8]. De är sammanlänkade med och förstärker varandra.

2. ATT SKAPA TILLVÄXT OCH SYSSELSÄTTNING GENOM INNOVATION

2.1. Stärka EU:s förmåga att stå emot krisen

De utmaningar vi står inför i fråga om hållbara offentliga finanser, ekonomiska obalanser och tillväxtfrämjande reformer driver den politiska dagordningen i EU[9].

Det finns indikationer på att offentliga satsningar på utbildning, forskning och innovation – smart finanspolitisk konsolidering[10] – tillsammans med ett innovationsvänligt företagsklimat är mycket effektiva medel för att ta EU ur krisen.

Det kan påpekas att medlemsstater som traditionellt investerar mer i FoU och utbildning rent generellt har klarat de senaste ekonomiska omvälvningarna bättre (se

8 Meddelande: Inremarknadsakten. Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden, KOM(2011) 206 slutlig.

9 José Manuel Barroso, läget i unionen, 28 september 2011.

10 Med smart finanspolitisk konsolidering menas att man ska skydda och stärka sina investeringar i det som kommer att skapa tillväxt i framtiden och betrakta forskning, innovation och utbildning som tillväxtvänliga utgifter.

figur 1). Investeringar i FoU och utbildning ökar möjligheterna att dämpa krisens negativa effekter och erbjuder samtidigt verktyg för att komma igen snabbare när vändningen kommer.

För att få fart på tillväxten igen och förbättra EU-invånarnas välfärd krävs dock både politiska åtgärder som påverkar ramvillkoren för innovation och välfungerande produktmarknader. Även här finns det indikationer på att bättre ramvillkor är förknippade med en starkare återhämtning (se figur 3) och högre ekonomisk tillväxt på längre sikt[11].

Figur 1 FoU-investeringar och ekonomisk återhämtning

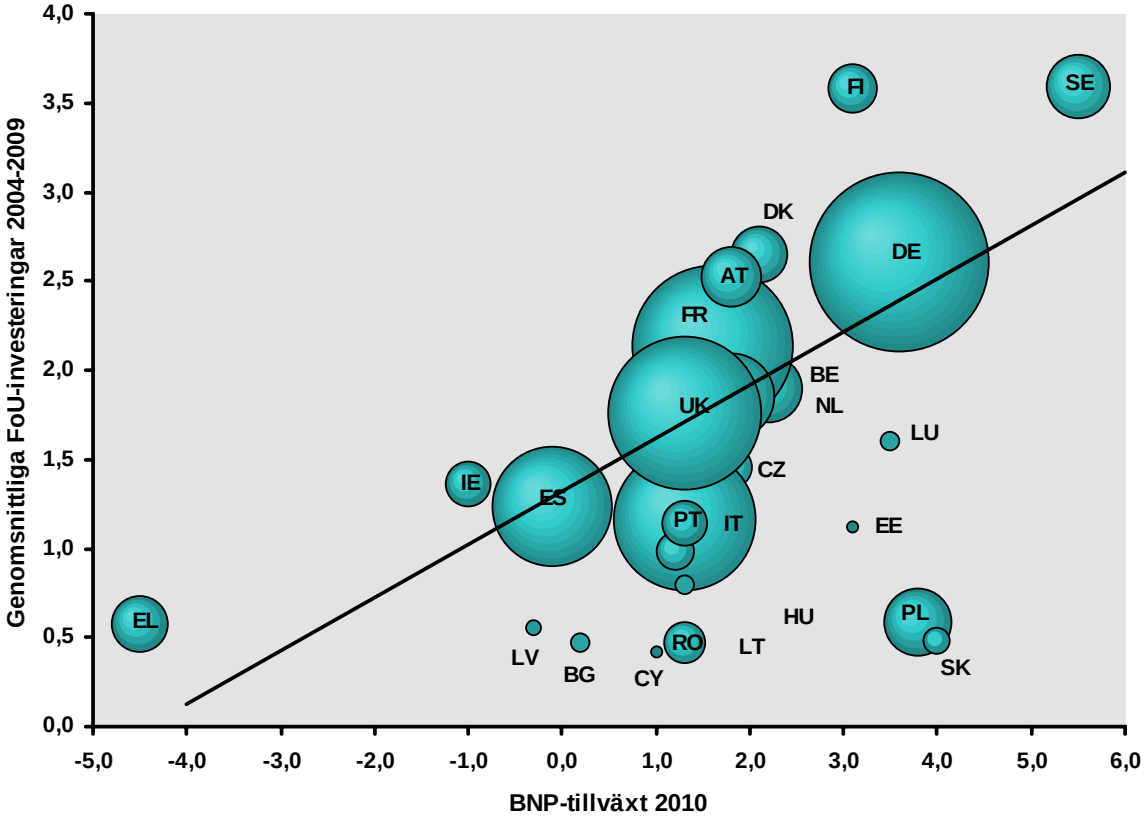

Anmärkning: (1) Malta och Slovenien syns inte i diagrammet.

[11] Den linjära interpoleringen visar korrelationen mellan variablerna i figurerna. De statistiskt signifikanta korrelationskoefficenterna är följande: 0,66 för FoU–BNP och 0,39 för företagsklimat. Bubblans storlek avspeglar ekonomins storlek (som andel av EU:s BNP). Uppgifter från Eurostat kommer från indikatorer för vetenskap och teknik. Ramvillkor mäts genom den rangordning som görs i Världsbankens rapport *Doing Business*. Ett femårigt investeringsgenomsnitt används som skattning av tidigare investeringar eftersom FoU mätt som kvoter (av BNP) är förhållandevis stabil. Beläggen i figurerna 1 och 2 är korrelationsbaserade, men för att göra en mer hållbar analys av orsakssamband krävs en mer ingående ekonometrisk analys baserad på ett antal ytterligare ekonomiska och institutionella faktorer (t.ex. inhämtningseffekten).

Figur 2 Företagsklimat och ekonomisk återhämtning

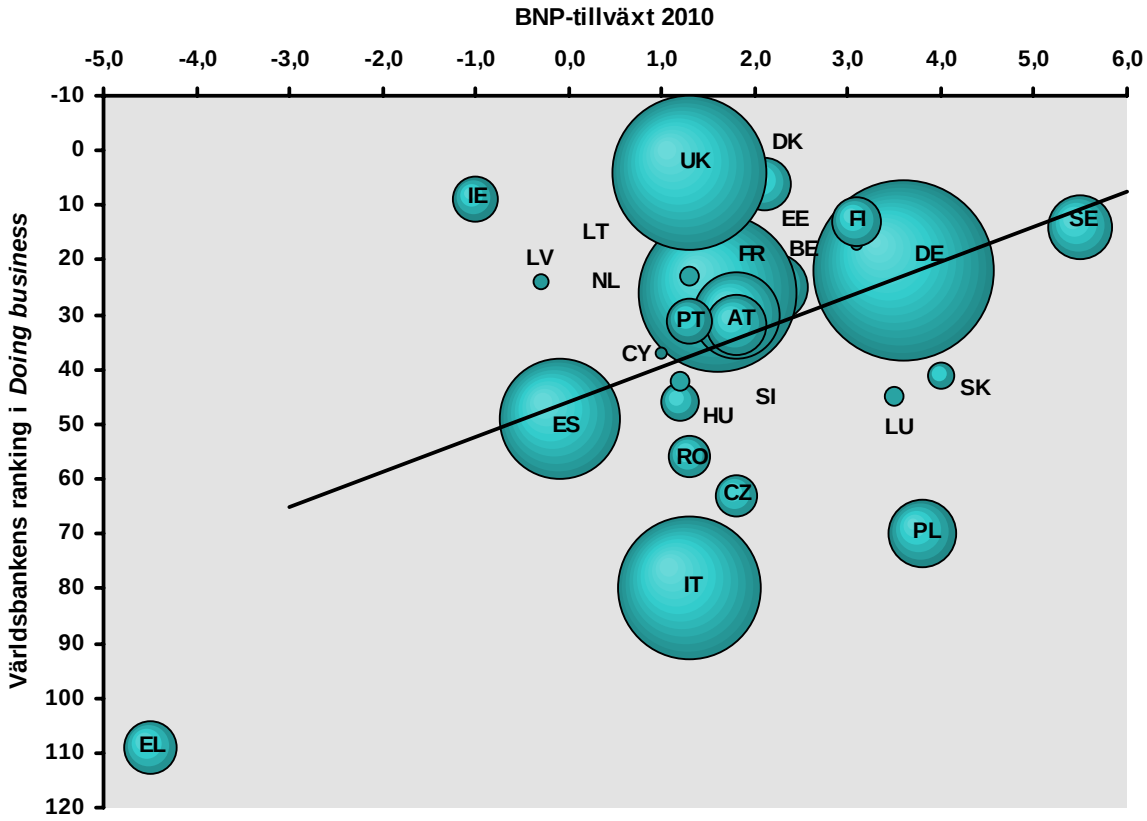

Anmärkning: (1) Bulgarien syns inte i diagrammet.

Källor: Egna beräkningar från GD RTD-JRC baserade på uppgifter från Eurostat och Världsbankens rankning.

2.2. Reformera nationella forsknings- och innovationssystem

Medlemsstaterna uppmanades att göra en självutvärdering av sina innovationssystem och sin innovationspolitik[12] som också skulle bidra till Europa 2020-strategin.

Rent generellt innehåller de nationella reformprogrammen ett brett utbud av åtgärder som bildar en god utgångspunkt för att stimulera innovation. Precis som kommissionen konstaterar i sin politiska vägledning under den första europeiska planeringsterminen, brister de nationella programmen ofta i ambition och precision. Det behövs ytterligare ansträngningar för att uppnå EU:s mål om att FoU-investeringarna ska utgöra 3 procent av BNP och medlemsstaterna måste göra mer för att skydda och prioritera satsningarna på forskning och utbildning och de viktigaste infrastrukturerna för att skapa tillväxt i framtiden[13].

Vissa tendenser kan urskiljas i de planerade reformerna i fråga om forskning och innovation (här följer några, icke uttömmande exempel):

---

12 Åtagande nr 33 för innovationsunionen.

13 Meddelande om avslutande av den första europeiska planeringsterminen för ekonomisk samordning, KOM(2011) 400 slutlig.

(1) De flesta medlemsstater håller på att förbättra sina styrningsstrukturer och sin strategiska vägledning för forskning och innovation, ofta tillsammans med en gradvis integrering av de båda politikområdena och en ökad fokusering på utvalda områden för den offentliga finansieringen. I nuläget är det dock mycket få länder som uttryckligen prioriterar samhällsmässiga problem främst.

- Tyskland har uppdaterat sin högteknologiska strategi 2020 för att öka efterfrågan på forskning och innovation som lägger större tonvikt vid samhällsmässiga problem.

- Spanien har tagit ett brett grepp på sin reform av forsknings- och innovationspolitiken genom en ny lagstiftning om vetenskap, teknik och innovation samt en färsk nationell innovationsstrategi.

- Slovakien har utsett en hög regeringsrepresentant för kunskapsekonomin och har inrättat två organ som ska genomföra forsknings- och innovationspolitiska åtgärder.

(2) De flesta medlemsstater arbetar med att förbättra ramvillkoren för eller det finansiella stödet till forskning och innovation, särskilt genom skatteincitament för FoU och olika former av stöd till innovativa små och medelstora företag, bl.a. genom riskkapital. Allt fler medlemsstater uppmärksammar innovationspolitiska instrument på efterfrågesidan, särskilt offentlig upphandling[14]. Än så länge är det dock endast ett fåtal länder som strävar efter att integrera instrument för efterfråge- och tillgångssidan.

- Belgien har utökat skattelättnaderna för forskning och innovation och planerar att införa stimulansåtgärder för att skapa och utveckla nya vetenskapligt baserade företag som utknoppningar från stora företag eller avknoppningar från forskningsinstitut.

- Danmark har integrerat aspekter på efterfrågesidan i program för att stödja offentligt-privat samarbete. De har inrättat en fond för företagsinnovation som ska ge stöd till affärsmöjligheter i fråga om grön tillväxt och välfärd.

- Polen har infört utbildningar som riktar sig till 500 upphandlare, 1 500 företrädare för små och medelstora företag och 1 000 paraplyorganisationer för företagare för att förbättra användningen av offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster.

För att ta vara på synergieffekter bättre och för att dela på risker och resurser bör man överväga en samordning med initiativ på EU-nivå.

(3) När det gäller FoU-budgetarna är det bara ett begränsat antal medlemsstater – däribland Danmark, Frankrike, Tyskland och Sverige – som har lanserat nya finansieringsinitiativ, medan vissa andra, som Slovenien, öronmärker en stor andel av medlen från strukturfonderna för forskning och innovation. Länder som har åtagit

[14] Mer information om trenderna inom innovationspolitik för efterfrågesidan i Europa finns i den nyligen publicerade rapporten på http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/_getdocument.cfm?doc_id=7011

sig att öka sin FoU-finansiering verkar också vara de som överväger det bredaste spektrumet av tillväxtfrämjande åtgärder i linje med åtgärdsområdena för innovationsunionen och redan har goda eller lovande innovationsresultat.

- Frankrike investerar ytterligare 21,9 miljarder euro under perioden 2009–2014 på högre utbildning och forskning (initiativet *Investissements d'Avenir*).

- Tyskland har åtagit sig att öka den offentliga budgeten för forskning och utbildning med 12 miljarder euro under perioden 2010–2013.

- Slovenien höjer sin FoU-budget genom att anslå strukturfondsmedel till FoU och innovation.

En färsk undersökning[15] av offentliga FoU-utgifter visar att blygsamma innovatörer som Rumänien, Bulgarien och Lettland samt måttliga innovatörer som Ungern, Polen och Slovakien har gjort ambitiösa politiska åtaganden i fråga om sina FoU-utgifter. En majoritet av innovationsföljarna[16] och de måttliga innovatörerna[17] har dock nyligen skurit ner, eller tänker skära ner, på sina satsningar.

Det finns en uppenbar risk för att innovationsklyftan kommer att öka mellan medlemsstaterna. Det är viktigt att blygsamma innovatörer fortsätter med de positiva åtaganden som de har gjort på senare tid och att medelgoda innovatörer uppmanas att inte dra ner på sina offentliga FoU-investeringar ytterligare, utan börja planera för hur man ska få upp farten igen. Det är enda möjligheten för EU att nå sina mål för forskning och innovation.

2.3. Mer och bättre EU-finansiering av forskning och innovation

Syftet med innovationsunionen är att skapa utmaningsstyrd, effektiv och förenklad EU-finansiering av forskning och innovation. I sitt meddelande *En budget för Europa 2020*[18] föreslår kommissionen att EU:s kommande budget i betydligt större grad ska inriktas på forskning och innovation och att de nuvarande forsknings- och innovationsprogrammen ska samlas i en gemensam strategisk ram – Horisont 2020 – för att finansiera hela innovationsprocessen[19]. Många åtaganden för innovationsunionen genomförs via Horisont 2020, särskilt i fråga om ökat fokus på samhällsmässiga problem, förstärkt tillvägagångssätt för små och medelstora företag, förstärkt stöd till marknadsintroduktion av innovationer, bl.a. genom upphandlingar, fastställande av standarder samt lån och finansiering av eget kapital[20]. Ett antal förenklingsåtgärder för det nuvarande ramprogrammet (sjunde ramprogrammet) vidtogs redan i början av 2011 och med Horisont 2020 kommer förenklingen att gå ännu längre.

---

15 Enkät från kommittén för det europeiska forskningsområdet 2011 om EU-medlemsstaternas och de associerade staternas FoU-investeringar och politiska åtgärder.

16 Österrike, Estland, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Slovenien och Storbritannien.

17 Grekland, Italien, Portugal och Spanien.

18 KOM(2011) 500 och SEK(2011) 867 och 868 av den 29 juni 2011.

19 Åtagande nr 6 och 7 för innovationsunionen.

20 Framför allt åtagande nr 6 och 7, men även 10, 16, 17, 20 och 27.

Parallellt håller den befintliga EU-finansieringen av forskning och innovation redan på att inriktas mot prioriteringar för innovationsunionen. Kommissionen provar ut nya tillvägagångssätt inför arbetet med Horisont 2020, för att få erfarenheter och underlätta en smidig igångsättning. Exempelvis övervägs ett nytt instrument som riktar sig till små och medelstora företag[21] och som är tänkt att överbrygga finansieringsklyftan för forskning och innovation på tidiga stadier med hög risk, stimulera genombrottsinnovationer och öka utnyttjandet av FoU-resultat. Inom ramen för Marie Curie-partnerskap och förbindelser mellan industrin och den akademiska världen, som uttryckligen syftar till att bygga broar mellan den akademiska världen och företagen, utgör små och medelstora företag 50 procent av de företag som deltar i projekten. Ett annat exempel är stöd till förkommersiell upphandling och offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster. Under 2012 och 2013 kommer det därför att göras många experiment och finjusteringar av verksamheterna.

Dessutom kommer sammanhållningspolitiken efter 2013 att inriktas på forskning och innovation i större grad. Kommissionens lagstiftningspaket på området antogs den 6 oktober 2011. Ett av de viktigare inslagen i förslagen är utökade villkor för att använda EU:s sammanhållningspolitiska medel. Framför allt ska stödet endast ges på villkor att det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som är förenlig med välfungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem[22]. Dessutom bör regionerna anslå en minsta andel av Europeiska regionala utvecklingsfonden till de tre prioriterade investeringsområdena forskning och innovation, små och medelstora företag samt en ekonomi med låga koldioxidutsläpp. Generellt bör det sammanlagda anslaget till dessa tre prioriterade områden på nationell nivå uppgå till minst 80 procent i mer utvecklade regioner och övergångsregioner och till minst 50 procent i de mindre utvecklade regionerna[23].

2.4. Arbeta i partnerskap för att hantera samhälleliga utmaningar

För att lösa problemet med fragmenterade ansträngningar och långsamma förändringar lanserades europeiska innovationspartnerskap inom ramen för innovationsunionen[24]. I dessa partnerskap samlas sektorsövergripande aktörer från hela innovationsprocessen kring ett övergripande mål för att snabbare få fram innovativa lösningar på samhälleliga problem.

Under 2011 har konceptet testats genom ett pilotpartnerskap för aktivt och hälsosamt åldrande. Syftet med partnerskapet är att det genomsnittliga antalet friska levnadsår ska öka med två i EU fram till 2020 genom att skapa vinster inom tre områden för EU:

– Förbättra EU-invånarnas hälsa och livskvalitet, med särskilt fokus på äldre.

---

21 Vid sitt möte i februari 2011 uppmanade Europeiska rådet kommissionen att undersöka möjligheten att genomföra en ordning i likhet med ordningen för innovation och forskning i små företag.

22 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden som omfattas av den gemensamma strategiska ramen, KOM(2011) 615.

23 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden och målet Investering för tillväxt och sysselsättning, KOM(2011) 614.

24 Åtagande nr 29 för innovationsunionen.

– Stödja långsiktig hållbarhet och effektivitet i sjukvårdssystemen och de sociala systemen.

– Stärka konkurrenskraften hos EU:s företag genom ett bättre företagsklimat som skapar förutsättningar för tillväxt och expansion för nya marknader.

Både rådet[25] och parlamentet[26] välkomnade målen för de europeiska innovationspartnerskapen och ställde sig bakom pilotpartnerskapet för att testa konceptet och undersöka hur det kan genomföras på bästa sätt. Den första bedömningen av styrningen av och processerna för partnerskapet för aktivt och hälsosamt åldrande[27] tyder på att pilotpartnerskapet lyckades mycket bra med att engagera intressenterna i förberedelsearbetet. Den visade också hur ett sådant partnerskap kan öka sammanhållningen i våra prioriteringar för forskning och innovation och hur det kan fokusera, effektivisera och förenkla våra insatser, och även vilka åtgärder som kan överbrygga klyftorna och skynda på spridningen av innovationer. Det framgick tydligt att den här typen av partnerskap inte tränger undan eller ersätter andra befintliga initiativ eller instrument och inte heller kan ersätta nuvarande institutionella beslutsmekanismer.

Den strategiska genomförandeplanen för pilotpartnerskapet för aktivt och hälsosamt åldrande antogs i november 2011. I planen anges en uppsättning prioriterade områden med nyckelåtgärder som ska vidtas direkt. Andra europeiska innovationspartnerskap håller på att utarbetas: ”Råvaror” för säker och hållbar försörjning, ”produktivitet och hållbarhet inom jordbruket” för att främja ett konkurrenskraftigt och hållbart jordbruk, ”vatteneffektivitet” för att tillgodose invånarnas, företagens och jordbrukens behov inom EU av denna livsnödvändiga resurs, samt ”smarta städer” om de viktigaste energiutmaningarna.

2.5. Största möjliga sociala och territoriella sammanhållning

För att alla regioner ska göras delaktiga och för att undvika en ”innovationsklyfta” föreslås det i innovationsunionen att strukturfonderna ska användas bättre för att stödja forskning och innovation, att pilotåtgärder ska genomföras i fråga om sociala innovationer och innovationer inom offentlig sektor samt att social innovation ska integreras i EU:s finansieringsprogram[28].

I juni 2011 lanserade kommissionen en smart specialiseringsplattform[29] som sammanför sakkunniga från universitet, forskningscentrum, regionala myndigheter, företag och kommissionen[30] för att göra det lättare att utforma och genomföra smarta specialiseringsstrategier av nationella och regionala myndigheter. Samspelet mellan Horisont 2020 och sammanhållningspolitiska medel ska stärkas, bl.a. genom

---

25 Europeiska rådets möte den 4 februari 2011. Rådets (konkurrens) slutsatser av den 26 oktober 2010 och den 9 mars 2011.

26 Europaparlamentets resolution av den 11 november 2010 och betänkande av den 11 maj 2011.

27 Kommissionens arbetsdokument *The Pilot European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing (AHA) First experiences on governance and processes*, SEK(2011) 1028 (ej översatt till svenska).

28 Åtagande nr 24, 25, 26 och 27 för innovationsunionen.

29 http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm

30 Som exempel kan nämnas den regionala innovationsövervakningen (http://www.rim-europa.eu/) och observationsorganet för kluster (http://www.clusterobservatory.eu/index.html).

kompletterande åtgärder inom ramen för Horisont 2020 för att bredda deltagandet och för att stödja nätverksarbete, lärdomar inom policyområden samt rådgivning.

I mars 2011 lanserade kommissionen initiativet *Social Innovation Europe*[31] för att hjälpa sociala innovatörer att skapa nya varor och tjänster och utveckla nya arbetsmetoder som skapar samhällsvärde och får effekt för organisationer och kunder. Initiativet hjälper också till med att hitta finansiering och know-how för att ta den sociala innovationen från idé till projekt och rentav till ett nytt företag. Social innovation är också ett av verktygen i kommissionens meddelande om initiativet för socialt företagande som antogs den 25 oktober 2011[32]. I detta initiativ beskrivs 11 åtgärder som ska stödja tillväxten för socialt entreprenörskap och företagande i EU, exempelvis genom finansiering, anpassning av rättsliga ramar, märkning (och därmed medvetenhet och synlighet) och offentlig upphandling. EU finansierar redan omfattande forskning om social innovation genom det sjunde ramprogrammet och social innovation kommer att spela en viktig roll för att lösa de samhälleliga problem som Horisont 2020 tar upp.

För att utveckla en bättre förståelse av innovation inom offentlig sektor håller kommissionen på att ta fram den första resultattavlan för innovation inom europeisk offentlig sektor, som kommer att bli klar 2012. Den offentliga sektorn måste ta till sig innovation och föregå med gott exempel. Regeringarna måste arbeta aktivt för att främja innovation och entreprenörsanda för att kunna ge invånare och företag fler och bättre tjänster och samtidigt bli mer kostnadseffektiva. Därför måste den offentliga sektorn gå från att enbart understödja FoU till att också använda sin köpkraft för att öka efterfrågan på innovationer. Det finns en rikedom och mångfald av europeiska idéer och goda exempel på alla förvaltningsnivåer.

Det har ännu inte genomförts något samråd med arbetsmarknadens parter för att undersöka hur kunskapsekonomin ska kunna spridas till alla yrkeskategorier och sektorer[33].

3. STÄRKA EU:S KUNSKAPSBAS OCH MINSKA FRAGMENTERINGEN

3.1. Locka de största begåvningarna till EU

För att trygga tillgången på högt kvalificerade arbetstagare måste innovationsunionen erbjuda forskare mer attraktiva karriärmöjligheter och undanröja hinder för deras rörlighet mellan olika sektorer och länder. Efterfrågan på högt kvalificerad personal väntas öka med nästan 16 miljoner i EU fram till 2020[34].

Utbildningssystemen bildar utgångspunkten. I september 2011[35] lade kommissionen fram en reformstrategi för att modernisera den högre utbildningen, bl.a. genom att öka antalet personer med högskoleexamen, förbättra undervisningskvaliteten och

---

31 www.socialinnovationeurope.eu

32 Kommissionens meddelande *Social Business Initiative*, SEK(2011) 1278 (ej översatt till svenska).

33 Åtagande nr 28 för innovationsunionen.

34 Kommissionens arbetsdokument *Recent developments in European high educations systems*, SEK(2011) 1063, s. 30 (ej översatt till svenska).

35 Meddelande från kommissionen *Stöd till tillväxt och sysselsättning – en agenda för modernisering av Europas system för högre utbildning*, KOM(2011) 567.

anpassa kursplanerna och utbildningsprogrammen efter de föränderliga behoven hos ekonomin i stort, utbilda fler forskare och förbättra kopplingarna mellan forskning, utbildning och innovation.

Forskarna utgör kärnan i den kunskapsintensiva ekonomin. EU behöver uppskattningsvis en miljon nya forskarjobb för att nå FoU-målet på 3 procent, främst inom den privata sektorn. Medlemsstaterna har uppmanats att utveckla nationella strategier för att utbilda tillräckligt många forskare för att nå sina nationella FoU-mål och för att främja attraktiva anställningsvillkor[36]. Kommissionen kommer noggrant att övervaka utvecklingen och göra en första bedömning av framstegen under våren 2012.

För att göra EU mer lockande för begåvningar från tredjeländer kommer kommissionen att utarbeta en övervakningsrapport under 2012 om tillämpningen av direktivet om forskarvisum[37]. I en undersökning nyligen visades att antalet tillstånd som utfärdats inom ramen för direktivet hade ökat kraftigt, från 239 år 2007 till 3 713 år 2010. Rent generellt är utnyttjandet dock fortfarande förhållandevis lågt och det är koncentrerat till sex medlemsstater.

För att hjälpa studenter och forskare att fatta välunderbyggda beslut om var de ska studera eller arbeta, för att göra det möjligt för institutionerna att identifiera och utveckla sina starka sidor samt för att hjälpa beslutsfattare att utveckla effektiva strategier för utbildning forskning och innovation, kommer kommissionen under 2012 att ta initiativ för att införa ett användarstyrt flerdimensionellt, öppet informationsverktyg för att betygssätta universitet[38], och de första resultaten väntas år 2013.

År 2011 lanserade kommissionen pilotprojektet för kunskapsallianser[39] i syfte att sammanföra näringsliv och den akademiska världen för att lösa problemen när det gäller bristen på innovationsfärdigheter. Av 94 mottagna förslag valdes tre projekt ut som syftade till att utforma nya kursplaner och kurser, utveckla innovativa metoder för att leverera utbildning och kunskap samt hjälpa universitet att modernisera sig genom att bli mer tvärvetenskapliga och bygga mer på entreprenörskap och starkare partnerskap med näringslivet. Dessa pilotprojekt kommer att ge värdefulla insikter inför programmet Erasmus för alla efter 2013.

3.2. Genomföra det europeiska området för forskningsverksamhet

Det är oerhört viktigt att skapa ett väl fungerande europeiskt forskningsområde där forskare, vetenskapliga kunskaper och teknik kan röra sig fritt[40]. Bristande samarbete och samordning tillsammans med olika systembrister innebär att det europeiska forskningssystemet som helhet presterar långt under sin förmåga. Det europeiska forskningsområdet kommer inte bara att stärka samarbetet och samordningen utan också öka konkurrensen, vilket kommer att ge förutsättningar för spetskompetens.

---

36 Åtagande nr 1 för innovationsunionen.
37 Åtagande nr 30 för innovationsunionen.
38 Åtagande nr 2 för innovationsunionen.
39 Idem.
40 Åtagande nr 4 för innovationsunionen.

Av Europeiska rådets slutsatser den 4 februari 2011 framgår tydligt att medlemsstaterna har åtagit sig att fullborda det europeiska forskningsområdet senast 2014. Det pågår ett samråd med intressenterna just nu inför ett förslag till ram för det europeiska forskningsområdet 2012 och kompletterande åtgärder för att undanröja hindren för rörlighet och gränsöverskridande samarbete[41]. Det övergripande syftet med ramen för det europeiska forskningsområdet är att öka samstämmigheten och förenligheten mellan alla medlemsstater och EU:s forskningspolitik, program och verksamheter.

Vid arbetet med att utveckla ramen kommer man bl.a. att ta upp ämnen som kvalitet i doktorandutbildningen, rörlighet för forskare, gränsöverskridande verksamhet inom organisationer som bedriver forskning, spridning, användning och överföring av forskningsresultat, forskningsinfrastrukturer samt samstämmighet med internationella samarbetsstrategier och åtgärder[42].

Det har skapats flera EU-initiativ och -instrument för att hantera frågor som är avgörande för att förbättra forskares karriärmöjligheter och rörlighet.

(a) För att se till att fler doktorander får bättre utbildning och de färdigheter som krävs för att underlätta arbete i olika länder, yrkesområden och discipliner har kommissionen lagt fram förslag till principer för innovativ doktorandutbildning i Europa[43]. Dessa principer bildar en referensram som baseras på befintliga bästa metoder[44]. De ger vägledning för finansieringen av europeiska och nationella forskarutbildningar och bevarar samtidigt institutionernas och doktorandernas flexibilitet och självständighet. För att höja kvaliteten i doktorandutbildningen i EU har kommissionen lanserat två nya doktorandinitiativ inom ramen för Marie Curie-åtgärderna som är direkt inriktade på innovativa kursplaner i doktorandprogram: europeiska företagardoktorsexamina och innovativa doktorandprogram.

(b) För att det ska bli lättare att jämföra karriärmöjligheter mellan olika sysselsättningssektorer och länder och underlätta rörlighet mellan den akademiska världen, näringslivet och andra sysselsättningsområden arbetar kommissionen med den europeiska ramen för forskarkarriärer. Den skapar en referenspunkt för forskare och arbetsgivare genom att beskriva den kompetens som krävs av forskare vid fyra olika skeden i karriären[45]. För att sprida bästa metoder för utbildning och karriärutveckling för forskare har medfinansieringsmekanismen inom Marie Curie hittills gett stöd till 81 program på regional, nationell och internationell nivå. De första resultaten visar att högkvalitativa standarder för forskares karriärer och sysselsättningsvillkor har införts.

---

41 http://ec.europa.eu/research/era/consultation/era_consultation_en.htm

42 Se det åtföljande dokumentet till det offentliga samrådet om ramen för det europeiska forskningsområdet på http://ec.europa.eu/research/consultations/era/consultation_era.pdf

43 Se KOM(2011) 567.

44 Dessa avspeglar *European University Associations* (EUA) Salzburgprinciper, goda metoder i medlemsstaterna och Marie Curie-åtgärderna.

45 R1) Nyutexaminerad forskare, R2) erkänd forskare, R3) etablerad forskare och R4) ledande forskare.

(c) För att göra det mer attraktivt att arbeta som forskare och för att underlätta rörligheten ger kommissionen vägledning för universitet och andra arbetsgivare som vill skapa en europeisk kompletterande pensionsfond för forskare. En sådan fond skulle öka arbetstagarnas rörlighet eftersom det skulle bli lättare för forskare att ta med sitt kompletterande pensionssparande när de börjar på ett nytt jobb i ett annat land. Intresserade arbetsgivare bör kunna bilda konsortier under 2012 och fonderna väntas vara i drift 2013.

(d) Som ett första steg för att se till att rekryteringsförfarandena för forskare blir öppnare och medger mer insyn har kommissionens tjänsteavdelningar utvecklat en gemensam strategi[46] i nära samarbete med medlemsstaterna för att öka publiceringen av lediga tjänster för forskare på portalen Euraxess[47]. Medlemsstaterna bör intensifiera sina ansträngningar för att se till att alla offentligt finansierade forskartjänster annonseras öppet online och att institutionerna enbart använder öppna rekryteringsförfaranden.

För banbrytande forskning och innovation krävs också forskningsinfrastrukturer i världsklass. Innovationsunionen har som mål att fram till 2015 slutföra eller inleda uppförandet av 60 procent av de prioriterade europeiska forskningsinfrastrukturer som identifierats av Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (Esfri)[48]. Av de 48 prioriterade projekten är 10 i genomförandefasen och ytterligare 16 är på väg mot genomförandefasen, dvs. vi kommer att nå ett mål på 54 procent vid utgången av 2012.

Ramprogrammet för forskning stöder förberedelsearbetet för samtliga Esfri-projekt och ger också ett visst begränsat stöd till genomförandefasen. Strukturfonderna används för att slutföra uppbyggnadsfasen av de prioriterade forskningsinfrastrukturerna. Just nu används t.ex. 236 miljoner ur strukturfonderna för att bygga strållinjeanläggningar för den extrema ljuskällan (*Extreme Light Source*, ELI) i Tjeckien. Kommissionen ger också Rumänien och Ungern råd om hur de ska kunna använda strukturfonderna för de andra delarna av ELI i dessa båda länder.

Esfri-forskningsinfrastrukturerna är ett mycket gott exempel på hur EU och medlemsstaterna samarbetar och delar resurser för projekt av gemensamt europeiskt intresse.

Kommissionen hjälper också medlemsstaterna att använda konsortiet för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric) som rättslig ram för att inrätta europaomfattande forskningsinfrastrukturer. Share-anläggningen (*Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*) var först ut med att få status som konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur i mars 2011. Den anläggningen kommer att bidra till bättre kunskap om hur åldrandet påverkar våra europeiska samhällen.

---

46 Sysselsättningsstrategin fick stöd av det europeiska forskningsområdets styrgrupp för mänskliga resurser och rörlighet i november 2010.

47 http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index

48 Åtagande nr 5 för innovationsunionen.

3.3. Lyfta fram Europeiska institutet för innovation och teknik som mall för innovationsstyrning i EU

För att förbättra integreringen av innovationsprocessen sammanför Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) högre utbildningsanstalter, forskningsorganisationer och företag i nya typer av partnerskap – kunskaps- och innovationsgrupper (KIC) – med verksamhet inom områdena för hållbar energi (*KIC InnoEnergy*), anpassning till klimatförändringar och skademinskande åtgärder (*Climate-KIC*) och det framtida informations- och kommunikationssamhället (*EIT ICT Labs*).

De första resultaten börjar redan visa sig i form av nystartade företag (fem nya företag sedan januari 2011) och en första masterutbildning med stöd av EIT som anordnas av KIC InnoEnergy, med 155 studenter. I slutet av 2011 kommer kommissionen att anta EIT:s strategiska innovationsagenda[49]. Den kommer att vara inriktad på att konsolidera de tre befintliga grupperna och gradvis bilda nya för att ta itu med stora samhälleliga problem i linje med målen för Horisont 2020.

4. MARKNADSFÖRA GODA IDÉER

Företagen är centrala för innovationen eftersom de kan upptäcka marknadsmöjligheter och utveckla idéer till innovativa lösningar för att ta vara på dessa möjligheter. De europeiska entreprenörerna ställs dock inför en mängd hinder och ofördelaktiga ramvillkor för att marknadsföra idéer. Innovationsunionen ska systematiskt undanröja dessa hinder och skapa en inre marknad för innovation.

EU behöver en mer välbalanserad policymix för utbud och efterfrågan[50] som gör att standarder fastställs snabbare och på ett moderniserat sätt, det blir billigare att ta patent, innovativa produkter och tjänster upphandlas offentligt i högre grad, tillgången till kapital blir större och det skapas en verklig europeisk kunskapsmarknad.

Dessa områden har under 2011 prioriterats av kommissionen, som har gjort stora framsteg, bl.a. genom att anta förslag om enhetligt patentskydd och fastställande av standarder. Två åtaganden inom detta område har blivit försenade, nämligen översynen av regelverket inom nyckelområden, med början med dem som berör eko-innovation, och handlingsplanen för eko-innovation[51] som kommer att läggas fram i december 2011.

4.1. Förbättra tillgången till finansiering

Att hitta lämpliga investerare är avgörande, särskilt för unga och kunskapsdrivna företag, när det gäller strategisk utvidgning av affärsverksamheten. Bland investerarna återfinns ofta offentliga myndigheter som minskar de

---

49 Åtagande nr 9 för innovationsunionen.

50 Se även pionjärmarknadsinitiativet http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/lead-market-initiative/final-eval_en.htm

51 Åtagande nr 15 och 18 för innovationsunionen.

innovationsrelaterade riskerna genom stödordningar, eller riskkapitalister som ger nystartade företag ett kapitaltillskott i utbyte mot ägarandelar.

Som andel av BNP är riskkapitalinvesteringarna i Förenta staterna fyra gånger högre än i EU. Dessutom riskerar de europeiska investeringarna att spridas för tunt, eftersom europeiska riskkapitalfonder investerar i dubbelt så många företag som sina amerikanska motsvarigheter.[52] I slutet av året kommer kommissionen att lägga fram ett initiativ till en ny ordning för europeiskt riskkapital som kommer att göra det möjligt för riskkapitalfonder att anskaffa kapital i alla 27 medlemsstater på grundval av en enda registrering[53]. Kommissionen kommer också att försöka undanröja alla eventuella skatter som missgynnar gränsöverskridande riskkapitalinvesteringar och minska den administrativa bördan. Dessa åtgärder kommer att ingå i kommissionens mer övergripande handlingsplan för att förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering.

Dessutom har kommissionen utsett ordföranden för den brittiska sammanslutningen *British Business Angels Association* som ledare för en expertgrupp. Expertguppen ska ta fram rekommendationer om hur man kan förbättra den gränsöverskridande matchningen mellan innovativa företag och lämpliga investerare[54]. Deras slutsatser kommer att läggas fram under 2012.

Det nuvarande finansieringsinstrumentet för riskdelning[55] och de finansiella instrumenten inom programmet för konkurrenskraft och innovation (2007–2013) har lett till en betydande ökning av den privata finansieringen och kommer att utvidgas i Horisont 2020 och i programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag 2014–2020[56].

I linje med kommissionens övergripande mål för ”mindre och bättre” statligt stöd, minskar det statliga stödet i förhållande till BNP, medan statligt stöd till forskning, utveckling och innovation fortsätter att öka kontinuerligt och nu står för nästan en tiondel av de offentliga utgifterna inom detta område. I augusti gjorde kommissionen en bedömning av hur regelverket för statligt stöd inom det här området fungerar[57]. Nästa steg blir ett brett samråd för att förbereda översynen av det nuvarande regelverket 2013.

4.2. Skydda och öka värdet på immateriell äganderätt och stärka kreativiteten

Eftersom det är både dyrt och svårt att ta patent i EU är ett av målen för innovationsunionen att de första EU-patenten ska utfärdas 2014[58] och att

---

52 Kelly R. (2011): *The performance and prospects of European Venture capital, European Investment Fund*; arbetsdokumentet 2011/9, Europeiska investeringsfondens forsknings- och marknadsanalys

53 Åtagande nr 11 för innovationsunionen.

54 Åtagande nr 12 för innovationsunionen.

55 Finansieringsinstrumentet för riskdelning inrättades i mitten av 2007 som ett nytt skuldfinansieringsinstrument inom ramen för det sjunde ramprogrammet.

56 Åtagande nr 10 för innovationsunionen.

57 Åtagande nr 13 för innovationsunionen. Kommissionens arbetsdokument *Mid-term review of the R&D&I framework*, 10.8.2011 http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_mid_term_review_en.pdf

58 Åtagande nr 14 för innovationsunionen.

användningen av immateriell äganderätt ska främjas[59]. Kommissionen strävar efter att ha ett strategiskt och balanserat tillvägagångssätt för politikområden som påverkar immateriella tillgångar och antog därför i maj 2011 en plan för att skapa en inre marknad för immateriell äganderätt[60].

Efter det att medlemsstaterna misslyckats med att komma överens om ett EU-patent i mars 2011 tog kommissionen fram ett förslag till lagstiftningspaket för ett enhetligt patentskydd inom ett mindre territoriellt område[61]. Förslaget togs fram efter en begäran från en grupp på 25 medlemsstater som hade valt att arbeta tillsammans genom ett utökat samarbete för att bryta det flera decennier långa politiska dödläget i fråga om inrättandet av ett gemensamt patent. Det föreslagna lagstiftningspaketet kommer att gynna alla företag i Europa genom att patenteringskostnaderna i EU kommer att minskas med upp till 80 procent. Kostnaderna (inklusive översättning) för ett patentskydd som täcker hela EU kan i dag uppgå till 32 000 euro och skulle enligt det här förslaget efter en övergångsperiod minska till 680 euro för ett europeiskt patent med enhetlig verkan i 25 medlemsstater. Den politiska överenskommelsen bör vara klar i mitten av 2012.

För att underlätta utvecklingen av en verklig europeisk kunskapsmarknad för patent och licenser[62] undersökte kommissionen en rad alternativ för ett valorisationsinstrument för immateriella rättigheter på EU-nivå, som svar på Europeiska rådets uppmaning. Under 2011 har mängden underutnyttjade patent i Europa, deras innovationspotential samt styrkor och svagheter i en uppsättning möjliga initiativ, däribland inrättande av en finansiell marknad för immateriella rättigheter, behandlats i en expertgrupp och i en undersökning. Slutsatserna från detta arbete kommer att offentliggöras före utgången av detta år[63]. Därefter tänker kommissionen inleda en diskussion med medlemsstaterna under 2012 för att utforma de kommande åtgärderna.

Innovationsunionen handlar om ett brett innovationsbegrepp som omfattar nya affärsmodeller, design och kreativitet och innovativa tjänster. Detta kräver ny politik och nya verktyg som är särskilt utformade för att ta vara på Europas kreativa potential. I december 2011 kommer Europeiska kommissionen att inrätta en allians för de europeiska kreativa sektorerna (*European Creative Industries Alliance*)[64], som kommer att vara ett sektorsövergripande politiskt initiativ för att intensifiera den politiska dialogen mellan nationella och regionala beslutsfattare, prova nya verktyg och utnyttja mer och bättre stöd till kreativ industri och andra industrier som gynnas av de kreativa sektorerna.

---

59 Se även Europeiska rådets slutsatser av den 4 februari 2011 där kommissionen uppmanas att undersöka möjligheten att utveckla ett instrument för immateriell äganderätt i syfte att öka värdet på immateriella äganderätter.

60 Kommissionens meddelande *En inre marknad för immateriella rättigheter*, KOM(2011) 287 slutlig.

61 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd och förslag till rådets förordning om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd när det gäller tillämpliga översättningsarrangemang, KOM (2011) 215 och 216 slutlig.

62 Åtagande nr 22 för innovationsunionen.

63 Se de kommande rapporterna från expertgruppen och undersökningen på http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

64 Åtagande nr 19 för innovationsunionen.

Slutligen finns det en växande efterfrågan på produkter som sticker ut genom sin användarvänlighet och dragningskraft. Kommissionen har inrättat en branschpanel för europeisk formgivning (*European Design Leadership Board*)[65] som ska lägga fram förslag på hur formgivningens roll ska kunna stärkas i den europeiska innovationspolitiken[66].

4.3. Påskynda och modernisera fastställandet av standarder

Enhetliga europeiska och internationella standarder som antas snabbt är viktiga för att främja innovation på snabbrörliga marknader. I juni 2011 lade kommissionen fram ett standardiseringspaket[67] för att modernisera EU:s standardiseringslagstiftning och standardiseringspolitik inför dagens och kommande utmaningar.

Processerna för att fastställa standarder kommer att bli 50 procent snabbare, så att de bättre kan tillgodose de behov som uppstår till följd av den snabba tekniska utvecklingen. Kommissionen och europeiska standardiseringsorgan diskuterar just nu vilka resultatindikatorer som behövs för att nå målet till 2020. Det kommer att krävas bättre framförhållning i standardiseringsarbetet genom prioriteringar i ett årligt arbetsprogram och proaktiva studier. Dessutom kommer paketet att innehålla en enkel och snabb metod för att erkänna globala IKT-standarder, något som blir allt viktigare för t.ex. europeiska offentliga upphandlare. År 2013 kommer kommissionen att inleda en oberoende granskning av det europeiska standardiseringssystemet. Kommissionen fortsätter också att arbeta på att integrera standardiseringen bättre i ramprogrammet för forskning[68].

4.4. Att rikta den offentliga köpkraften mot innovation

Med en beräknad andel på 19,4 procent av EU:s BNP 2009[69] har den offentliga upphandlingen en enorm möjlighet att få ut EU-innovationer på marknaden, stödja ledande kunder och katalysatoreffekter och på så sätt ge innovativa företag ett försprång på de globala marknaderna. Denna möjlighet utnyttjas dock ofta alldeles för lite i EU. Enligt en färsk utvärdering[70] angav endast 22 procent av de upphandlande myndigheter som deltog i undersökningen att de hade med innovation i sina upphandlingsstrategier och -förfaranden.

Kommissionens förslag om att medlemsstater och regioner ska avsätta särskilda budgetar för offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster har inte tagits upp av rådet, trots att det föreslagna målet på 10 miljarder euro om året[71] endast skulle motsvara en blygsam andel på 0,44 procent av den sammanlagda offentliga upphandlingen i EU. Vissa åtgärder har ändå vidtagits. I Spanien har man t.ex. infört en kvot på 3 procent för offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster i den spanska lagen om upphandling av den 8 juli 2011.

---

65 Se medlemmar: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/design-creativity/edii_en.htm

66 Åtagande nr 19 för innovationsunionen.

67 Kommissionens meddelande om en strategisk vision för europeiska standarder, KOM(2011) 311 slutlig och kommissionens förslag till förordning om europeisk standardisering, KOM(2011) 315 slutlig.

68 Åtagande nr 16 för innovationsunionen.

69 Europeiska kommissionen (2010): *Public procurement indicators 2009*. http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/indicators2009_en.pdf

70 *Evaluation report*, SEK(2011) 853, juni 2011 (ej översatt till svenska).

71 Åtagande nr 17 för innovationsunionen.

Kommissionen vill kunna svara mer effektivt på den här typen av utmaningar och kommer därför i december 2011 att lägga fram förslag till översyn av EU:s lag om offentlig upphandling för att underlätta upphandling av innovativa produkter och tjänster och gemensam gränsöverskridande upphandling.

Samtidigt har kommissionen lanserat pilotprojekt för transnationellt samarbete om upphandling av innovativa produkter och tjänster. Dessa projekt kommer tillsammans med en genomförbarhetsstudie att bereda vägen för att utöka och finjustera det kommande stödet på EU-nivå, i synnerhet inom Horisont 2020, för att hjälpa medlemsstaterna att samla sina ekonomiska och mänskliga resurser så att de kan frigöra potentialen för offentlig efterfrågan på innovativa lösningar.

5. TA VARA PÅ VÅR POLITIK EXTERNT

I dag handlar konkurrens allt mer om kunskap och innovation. EU:s konkurrenter har vidtagit strategiska åtgärder där innovation står högt på listan över nationella prioriteringar[72].

Ett mål för innovationsunionen är att EU och medlemsstaterna ska behandla vetenskapligt samarbete med tredjeländer som en fråga av gemensamt intresse och utveckla gemensamma strategier[73].

Därför har EU och medlemsstaterna tagit fram tre pilotinitiativ (med Indien, Kina och USA) inom ramen för *Strategic Forum for International Science and Technology Cooperation (SFIC)*.

Ett gemensamt initiativ mellan EU och medlemsstaterna syftar till att öka EU:s dragningskraft som forskardestination, särskilt jämfört med USA. Att locka de bästa begåvningarna från USA till Europa genom att erbjuda spetskompetens och utnyttja avancerade europeiska tekniska centrum borde återställa den transatlantiska rörligheten.

När det gäller Indien är en strategisk forsknings- och innovationsagenda under arbete för att utnyttja det befintliga bilaterala vetenskapliga och tekniska samarbetet bättre. En central del i detta är att bygga starka kopplingar mellan europeiska och indiska centrum för spetskompetens för att utveckla hållbara och innovativa lösningar för samhälleliga problem inom områden som vatten, biomassa, energi eller hälsa.

När det gäller Kina arbetar EU och medlemsstaterna nu för att identifiera gemensamma prioriteringar för att få ett mer samordnat multilateralt samarbete med Kina och förbättra kompatibiliteten mellan bilaterala program, finansieringssystem och regler (inbegripet frågor om immateriella rättigheter).

---

72 USA:http://www.compete.org/about-us/initiatives/
http://www.nsf.gov/about/performance/strategic_plan.jsp
Kina: http://www.most.gov.cn/eng/index.htm
Indien: http://www.dst.gov.in/whats_new/press-release10/pib_10-3-2010.htm

73 Åtagande nr 31 för innovationsunionen.

Dessa pilotinitiativ, som bygger på det nya strategiska partnerskapet mellan EU och dess medlemsstater, kommer att förbättra våra metoder för strategiskt samarbete med nyckelpartnerländer och ge extra tyngd åt EU:s forsknings- och innovationsresultat externt.

6. SLUTSATSER OCH FORTSATT ARBETE

Under 2011 har forskning och innovation fått stort utrymme i många diskussioner med institutionella intressenter. Konkreta åtgärder har vidtagits och förslag har lagts fram eller kommer att läggas fram inom kort. Förslaget till Horisont 2020 omfattar innovationsunionen och kommer att bli ett viktigt verktyg för att genomföra åtagandena för innovationsunionen.

Av de 34 åtagandena för innovationsunionen är det två som inte har behandlats, nämligen att på nationell nivå avsätta upphandlingsbudgetar för innovativa produkter och tjänster och att på EU-nivå hålla samråd med arbetsmarknadens parter för att införa kunskapsekonomin i alla sysselsättningsnivåer. Ytterligare två åtgärder är försenade: Regelbunden översyn och handlingsplanen för eko-innovation. Kommissionen kommer att intensifiera sina ansträngningar för att snabbt inleda de försenade åtgärderna och uppmanar medlemsstaterna att utöka sina ansträngningar för att driva efterfrågan på innovativa lösningar genom offentlig upphandling.

Innovationsunionen bygger på tre olika delar. Den första är lagstiftningsreformen, som innebär att ett nytt europeiskt regelverk för forskning och innovation ska införas. Det har gjorts imponerande ansträngningar på EU-nivå för att påskynda reformer som möjliggör innovation. Med utgångspunkt i bredare samråd med intressenter kommer kommissionen att ha lagt fram alla de sex lagstiftningsförslag som tillkännagavs i innovationsunionen[74]. Europaparlamentet och medlemsstaterna uppmanas att hantera dessa och kommande lagstiftningsförslag beslutsamt för att främja innovationen.

Den andra delen är mobiliseringen av aktörer på EU-nivå för att prova och tillämpa nya instrument och koncept för innovation. Dessa kompletterar lagstiftningen och är inriktade på nya former av innovation (t.ex. social innovation) eller nya former för samarbete (t.ex. europeiska innovationspartnerskap). På så sätt kan vi ligga i framkant på innovationsområdet och övervaka hur innovationen utvecklas. Återigen lades det fram många pilotundersökningar och genomförbarhetsstudier under 2011 och ytterligare åtgärder kommer att fortsätta under 2012.

Slutligen hänger innovationsunionens framgång på i vilken grad det går att mobilisera åtgärder på nationell och regional nivå. Granskningen av de nationella reformprogrammen ger en bra utgångspunkt för en kraftfull innovationsdynamik, men den kan bara bära frukt om åtgärderna genomförs konsekvent. EU-medlemsstaterna uppmanas att göra mer för att prioritera investeringar i forskning och innovation och att omsätta de politiska åtagandena som gjordes 2011 i konkret handling, särskilt i fråga om reformer för att stärka konkurrenskraften i deras

[74] Horisont 2020, ny sammanhållningspolitik, reform av lagstiftning för offentlig upphandling, ny ordning för riskkapital, standardiseringspaket och lagstiftningsförslag för ett enhetligt patentskydd.

forsknings- och innovationssystem och förbättra användningen av strukturfonderna för forskning och innovation.[75]

Under 2012 kommer kommissionen att fortsätta att genomföra innovationsunionen, framför allt genom att lägga fram de två återstående initiativen för innovationsunionen som är planerade för 2012, dvs. förslaget till en ram för det europeiska forskningsområdet och den nya huvudindikatorn[76]. Kommissionen kommer också att lägga fram en extern utvärdering av den nybildade europeiska rådgivande kommittén för forskning och innovation.

Samtidigt med de pågående innovationspolitiska åtgärderna kommer kommissionen att se över hur innovation behandlas inom andra EU-politikområden och föreslå strategier för att integrera innovation på alla politikområden inom EU.

---

75 Europeiska rådets slutsatser av den 4 februari 2011.

76 Andelen snabbväxande innovativa företag i ekonomin. Resultatet av den första insamlingen av uppgifter diskuteras just nu med medlemsstaterna. En andra insamling av uppgifter kommer att göras 2012.

Bilaga: Framsteg 2011 i fråga om åtaganden för innovationsunionen

Ytterligare information om varje åtagande finns på: http://i3s.ec.europa.eu/home.html

	Åtagande för innovationsunionen	**Tidsfrist**	**Framsteg**
1	Inrätta nationella strategier för att utbilda tillräckligt många forskare.	2011	Enligt plan.
2	Prova möjligheten att införa oberoende universitetsrankning.	2011	Enligt plan.
	Skapa kunskapsallianser mellan näringslivet och den akademiska världen.		
3	Föreslå en integrerad ram för e-färdigheter.	2011	Enligt plan.
4	Föreslå en ram för det europeiska forskningsområdet och stödåtgärder.	2012	Enligt plan.
5	Uppföra de prioriterade europeiska forskningsinfrastrukturerna.	2015 – 60 %	Enligt plan.
6	Förenkla och inrikta kommande EU-program för forskning och innovation på innovationsunionen.	2011	Enligt plan.
7	Säkerställa större deltagande av små och medelstora företag i EU:s kommande forsknings- och innovationsprogram.		Enligt plan.
8	Stärka den vetenskapliga basen för beslutsfattande genom gemensamma forskningscentret. Inrätta ett forum för framåtblickande verksamheter.		Enligt plan.
9	Upprätta en strategisk agenda för EIT.	Halvårs-skiftet 2011	Enligt plan.
10	Införa finansiella instrument på EU-nivå för att locka privat finansiering.	2014	Enligt plan.
11	Säkerställa gränsöverskridande verksamhet för riskkapitalfonder.	2012	Enligt plan.
12	Stärka gränsöverskridande matchning mellan innovativa företag och investerare.		Enligt plan.
13	Granska reglerna för statligt stöd till FoU och innovation.	2011	Enligt plan.
14	Införa EU-patentet.	2014	Enligt plan.
15	Se över regelverket inom nyckelområden.	Börja 2011	Försenad.
16	Påskynda och modernisera fastställandet av standarder.	I början av 2011	Enligt plan.
17	Avsätta särskilda nationella upphandlingsbudgetar för innovation.	Börja 2011	Har inte tagits up
	Inrätta en stödmekanism på EU-nivå och underlätta gemensam upphandling.		Enligt plan.
18	Lägga fram en handlingsplan för eko-innovation.	I början av 2011	Försenad.

19	Inrätta en branschpanel för europeisk formgivning.	2011	Enligt plan.
	Inrätta en allians för de europeiska kreativa sektorerna.		Enligt plan.
20	Främja öppen tillgång, stöd smarta informationstjänster för forskning.		Enligt plan.
21	Underlätta forskningssamverkan och kunskapsöverföring.		Enligt plan.
22	Utveckla en europeisk kunskapsmarknad för patent och licensiering.	2011	Enligt plan.
23	Förhindra användning av immateriella rättigheter i konkurrensbegränsande syfte.		Enligt plan.
24/ 25	Förbättra användningen av strukturfonderna för forskning och innovation.	Börja 2010 Plattform ska finnas senast 2012.	Enligt plan.
26	Inleda ett pilotprojekt för social innovation, främja social innovation i Europeiska socialfonden.		Enligt plan.
27	Stödja ett forskningsprogram om offentlig sektor och social innovation.	Börja 2011	Enligt plan.
	Inleda ett pilotprojekt för den europeiska resultattavlan för innovation inom offentlig sektor.		
28	Samråd med arbetsmarknadens parter om samspelet mellan kunskapsekonomin och arbetsmarknaden.		Har inte tagits upp.
29	Inleda och lägga fram förslag till europeiska innovationspartnerskap.	2011	Enligt plan.
30	Införa en integrerad politik för att locka globala begåvningar.	2012	Enligt plan.
31	Föreslå gemensamma prioriteringar för EU och medlemsstaterna och tillvägagångssätt för vetenskapligt samarbete med tredjeländer.	2012	Enligt plan.
32	Sjösätta globala forskningsinfrastrukturer.	2012	Enligt plan.
33	Självutvärdering av nationella forsknings- och innovationssystem och identifiering av utmaningar och reformer.		Enligt plan.
34	Utveckla huvudindikator för innovation.		Enligt plan.
	Övervaka framstegen i användningen av resultattavlan för innovationsunionen.		